„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 35 Luni 6 Februarie 1939
14 Pagini
P IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 285/932

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Noul plan de sistematizare al Capitalei

In decretul-lege privitor la organizarea municipiului București, s'a stabilit un nou plan de sistematizare, în care s'au determinat zonele rezidențiale, comerciale, industriale, rurale și cele rezervate parcurilor și plantațiilor. O comisiune specială se va ocupa cu aplicarea acestui plan de sistematizare și a dispozițiilor ce le va cuprinde regulamentul în care se vor fixa normele și servituțiile de aliniere, precum și cele impuse de estetică, higienă, vizibilitate și în special de cerințele urbanisticei moderne.

Prezintă apoi un deosebit interes capitolul privitor la lucrările viitoare ce le impune un oraș atât de întins ca București, în legătură cu dispozitivul spațiilor clădite și verzi; al arterelor de comunicații în diferite direcțiuni prin modificarea traseului unora și prin crearea de străzi și piețe, acolo unde se va simți nevoia; la comasările de terenuri și la exproprierile pentru cauze de ordin sanitar, de interes public, sau urbanistic.

Se știe că una dintre cauzele principale ce a contribuit atât la dezvoltarea anormală a Capitalei noastre, în raport cu densitatea populației, — prin anexarea în cursul ultimelor decenii a comunelor din vecinătate, transformate în mahalale, — cât și la crearea acelui contrast izbitor între cartierele centrale, mahalale și periferie, din punctul de vedere urbanistic, estetic și sanitar, a fost absența unui plan definitiv de sistematizare, bine studiat, în care să se fi prevăzut limita zonei de extensiune a orașului, dispozitivul căilor de comunicație și al spațiilor rezervate construcțiilor, parcurilor și plantațiilor, piețelor publice și terenurilor speciale.

Lipsind un asemenea plan, administrația comunală a aplicat diverse planuri, fără să țină seamă de ansamblul problemelor urbanistice și de nevoile viitoare ale Capitalei. De aceea, extensiunea anormală a orașului prin alipirea numeroaselor comune rurale din vecinătate, fără să se fi completat golurile din interior, ca și absența acelui plan de sistematizare ce ar fi trebuit să se aplice de toți primarii, au sporit greutățile în materie edilitară și au provocat transformări parțiale, după anumite concepții și interese trecătoare, fără să se țină seamă de ansamblul problemelor urbanistice și de mijloacele financiare.

Noul plan de sistematizare este conceput pe ansamblul acestor probleme și interese. Trebue să se prevadă însă, în regulamentul ce se pregătește, și dispoziții sociale în materie de construcții și de rezerve de spații libere, impuse de apărarea pasivă antiaeriană. Municipiul București mai are nevoe și de un laborator — ca cel din Paris — pentru încercarea materialelor de construcție spre a se putea exercita un control sever și științific de către organele tehnice asupra materialelor diverse întrebuințate în lucrările de pavaje, ca să înlăture în viitor executarea lor în condițiuni defectuoase și costisitoare.

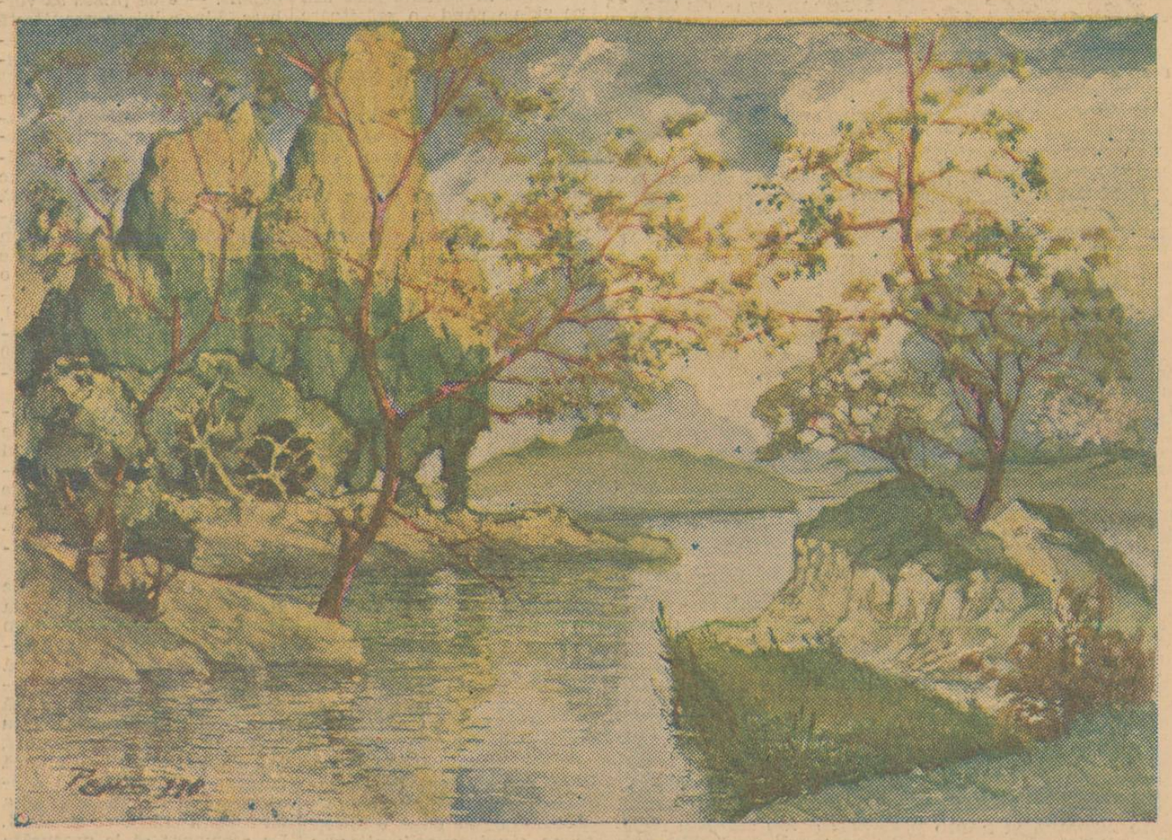

ARIEȘUL

PEJIN

Schimbările intervenite în sistemul monetar britanic

Sporirea fondului de egalizare prin reducerea stocului acoperirii aur și reevaluarea acestui stoc la cursul actual al lirei sterline

In situația monetară a Marei Britanii s'au produs în ultimul timp — și la un interval mai mic de o lună — două importante intervențiuni, care, dată fiind poziția de prim rang a monetei engleze pe piața mondială, a fost firesc să impresioneze pe cei neinițiați.

Prima intervenție s'a produs la 6 Ianuarie 1939, când la cererea Tezaurului britanic, s'au defalcat 200 milioane lire st. aur, din stocul de acoperire al Băncii Angliei, trecându-se Fondului de egalizare a schimburilor și în acelaș timp s'a dublat aproape volumul biletelor în circulațiune.

A doua intervenție s'a făcut în ziua de 2 Februarie a. c., prin depunerea pe biroul Camerei Comunelor de către ministrul finanțelor britanice a unui proiect de lege, prin care se dispune reevaluarea stocului de aur al Băncii Angliei.

Dela început trebue să arătăm că a doua operațiune nu este decât consecința logică — și practică — a primei operațiuni.

OPERAȚIUNEA DELA 6 IANUARIE

In ce a constat prima operațiune?

E necesar să înfățișăm în prealabil câteva cifre:

In momentul când această operațiune a fost efectuată, totalul emisiunii engleze era de 556.4 milioane lire, care se bucura de o acoperire mixtă (aur și rente de stat de aceeași valoare și anume: 326.4 milioane lire st. IN AUR și 230 milioane lire st. IN TITLURI DE STAT.

La întreaga emisiune, acoperirea aur reprezenta, deci, 58.6%.

Ce s'a întâmplat, însă, la 6 Ianuarie?

Din cele 326.4 milioane aur reprezentând stocul metalic de acoperire a lirei engleze 200 milioane au fost trecute la fondul de egalizare, fond care aparține tezaurului britanic și servește la susținerea lirei pe piața schimburilor. Stocul metalic a fost redus astfel dela 326.4 milioane la 126.4 milioane lire aur, iar biletele în circulație acoperite cu titluri de stat au sporit de la 230 milioane la 400 milioane.

Aceasta a făcut ca acoperirea aur a întregei emisiuni să scadă dela aproape 59% la 24%.

REEVALUAREA STOCULUI AUR AL BANCII ANGLIEI

Aceasta era situația grosso modo, până în ziua de 2 Februarie a. c., când a intervenit o a doua operațiune: REEVALUAREA STOCULUI DE AUR AL BANCII ANGLIEI.

Ei bine, aici e locul să arătăm că procentul de 24% de mai sus al acoperirii metalice nu reprezenta la valoarea lui reală raportul dintre stocul de aur și valoarea biletelor în circulațiune. Intr'adevăr, în bilanțul Băncii Angliei, la activ, stocul aur (cele 126.4 milioane rămase după preluarea celor 200 milioane lire st. aur pentru fondul de egalizare) nu era evaluat la cursul real, actual, al monetei engleze, care corespundea prețului de 150 shilingi uncia de aur fin, ci la cursul lirei st. din 20 Sept. 1931, când s'a făcut devalorizarea oficială a lirei pe bază de 85 shilingi uncia de aur fin: Or, nu acesta este prețul la care Banca Angliei cumpără și vinde aur. O adaptare a stocului la situația reală devenise necesară.

Proiectul depus în Camera Comunelor nu face, deci, decât să consfințească o situație de fapt, adaptând la ea valoarea stocului metalic, prin reevaluarea lui potrivit cursului actual al lirei st.

(Continuare în pag. 2-a)

Tragicul sfârșit al unui elev de liceu

Constanța, 3 Feb.

Eri d. a. pe când elevul Paul Constantinescu, din cl. VI-a a liceului „Durostor", din Silistra, mergea pe stradă cu alți colegi, i s'a făcut rău și a căzut, murind imediat.

Făcându-se cercetări, s'a stabilit că moartea elevului se datorește unei intoxicări cu Iperită, deoarece cu o oră înainte, el făcuse experiență cu acest periculos gaz.

CREDINȚA, BAZA STATULUI

de I. VION

Nu de mult, arătând pericolul propagandei pe care o fac diferitele secte religioase, scoteam în evidență necesitatea de a avea, paralel cu unitatea de simțire cetățenească, și unitatea trainică a strămoșeștei credinți religioase, unitate pe care încearcă s'o destrame propagandiștii de cari pomenim.

Printre alte scrisori primite în legătură cu această problemă, aceea a S. S. preotului N. Marinescu din comuna Moțăței (Dolj) atinge o altă latură a chestiunei — credința ca bază a apărării statului.

Sectele religioase, în genere — scrie părintele Marinescu — proclamă o solidaritate creștină internațională, pe baza principiilor sectei respective, neglijând creștinismul național adoptat de ortodoxie.

Pot tolera statele, în alcătuirea lor, să existe două feluri de creștinism, unul istoric — ortodox ori catolic — și cel fabricat de curând pentru dezorientare și dizoluție în sânul popoarelor creștine?

Dacă e o necesitate impusă de propășirea țării unitatea de simțire și cugetare, în ce privește formele laice ale administrației, nu e o necesitate și mai mare de a apăra și de a păstra unitatea sufletească a neamului prin acea unitate de credință pe care s'a bazat întreaga evoluție a poporului român?

Absolut nimeni nu poate contesta că ființa noastră etnică, limba, tradiția, legăturile de sânge, le-am păstrat grație credinței unitare care ne-a dat puterea să înfruntăm vitregia veacurilor și să ne menținem, ca națiune aparte, în mijlocul altor popoare.

Credința a făcut mai mult decât paragrafele legilor omenești, credința a insuflat în inimi dragostea de neam, dragostea de pământul în care odihnesc părinții părinților noștri, credința a propovăduit omenia, iubirea, ajutorarea celor nevoiași, respectul datorit înaintașilor, cinstea cuvenită autorităților constituite.

Mai mult decât legile, credința a împiedecat nedreptatea, silnicia, cruzimea, dorința unora de a-și apropia avutul altora; credința a creiat nădejdea celor buni în răsplata divină, acea nădejde fără de care un popor ar ieși din făgașul înțelepciunii și al cumințeniei, când i s'ar părea că împilarea a trecut de marginile răbdării.

Concluzia vine dela sine, în mod logic. Dacă am îndepărtat propaganda electorală, care creia o confuzie în masse în ce privește ideologiile politice diverse, nu e și mai necesar să stăvilim o acțiune de propagandă pornită de cei cari subminează baza însăși a structurii statului național, piatra de rezistență a unui popor, credința?

Datele precise pe cari le au autoritățile civile și bisericești, puse în legătură cu latura datoriei elementare a oricărui cetățean — jertfa pentru patrie — fac ca rezolvirea problemei să nu mai sufere nici o întârziere, mai ales în clipele când toate națiunile se pregătesc pe toate tărâmurile, materiale și sufletești, să facă față tuturor eventualităților pe cari norii prevestitori le anunță de câtăva vreme.

In corpul ziarului:

Instalările noilor miniștri

Amiciția franco-română se întărește tot mai mult

Declarațiile deputatului Leon Archimbaud in Camera franceză

Paris, 3 (Rador).— D. Leon Archimbaud, raportor, a prezentat comisiunii financiare a Camerei raportul său privitor la proectul de lege pentru deschiderea creditelor necesare în vederea ridicării legației Franței din București la rangul de ambasadă.

După ce subliniază importanța din ce în ce mai mare a României în lume dela 1919 din punct de vedere teritorial și demografic, precum și datorită considerabilelor progrese realizate de România în ordinea economică, raportul constată că amiciția tradițională franco-română se întărește în fiecare zi mai mult în domeniile cele mai variate.

In concluzie, raportul d-lui Archimbaud declară:

„Ridicarea la rangul de ambasadă a reprezentanței noastre diplomatice din București este o hotărâre care depășește domeniul pur protocolar și constitue nu numai o nouă dovadă de stima și amiciția pe care Franța le poartă României ci și o chezășie a încrederii cu care Franța privește viitorul acestei țări prietene".

Cancelarul Hitler rostindu-și, Luni, discursul la ședința solemnă a Reichstagului

Economia agricolă

de prof. E. GRINȚESCU

Dintre toate înfățișările satelor, starea economică este cea mai interesantă, pentru că aici vin în considerare mijloacele de lucru, potențialul de muncă umană și capitalul de exploatare.

Problemele acestea s'au studiat până acum necomplet și asupra lor trebue insistat mereu spre a se putea aduce soluții salvatoare și demne de ridicare a producției la sate.

Cea dintâi verigă din lanțul economiei plugarului, în afară de pământ, este inventarul agricol. In această privință statistica ce avem, din 1930 nu mai corespunde cu realitatea și trebue să întocmim alta. Până atunci e bine să relevăm că inventarul viu, care dă forța de tracțiune animală, e departe de a satisface nevoile de lucrare a pământului. Astfel, ca să luăm un exemplu limitat, vom menționa că după o statistică sumară făcută în anul trecut, în județul Vlașca, s'a constatat că mai mult de jumătate din gospodăriile agricole n'au vite de muncă și dacă am transpune aceasta pe țara întreagă, cred că nu greșim afirmând că abia la 8 hectare se găsesc două vite de muncă. De altfel aceasta se deduce și din numărul total al vitelor de muncă, care e de circa trei milioane. Ele sunt menite să lucreze o suprafață arabilă de 14 milioane de hectare, ceea ce revine o vită la peste 4 hectare sau două vite trăgătoare la 8 hectare teren arabil. De aci rezultă întreaga deficiență a muncii agricole, mai ales că cele 8 hectare nu aparțin aceluiaș proprietar, iar suprafața de 4 hectare ce formează media unei exploatații pe întreaga țară nu se găsește într'o singură parcelă comasată, ci risipită în 5-30 parcele, cum am arătat altă dată. Risipirea aceasta anihilează sforțările vitelor, reducând la jumătate efectul lor util.

Acelaș lucru s'ar putea spune și despre mașini și instrumente. Ele nu s'au primenit de mult; se mai găsesc pluguri de lemn și nu există cel puțin un plug pentru fiecare atelaj de vite.

Nu mai vorbim de lipsa

(Continuare in pag. 2-a)

FILME

Ce lucruri interesante, curioase și chiar inedite zac în dosarele judecătorești!

Printr'o acțiune intentată la tribunalul Ilfov, se cere suma de un milion Statului român ca daune morale și materiale.

In ce consistă vina lui?

„In 1913, subsemnata, fiind elevă la Conservatorul de artă dramatică și acceptată ca bursieră la Teatrul Național din București, am apărut pe scena acestui teatru ca figurantă într'o haină romană, cu spada într'o mână și o paloșă în cealaltă, rol în care am fost fotografiată. Spre uimirea mea, am constatat că Ministerul de finanțe, prin serviciul Datoriei publice, a utilizat această fotografie a mea, imprimând-o pe titlurile rentei unificate 4% amortibilă, emisă în Ianuarie 1929. Fapta Ministerului de finanțe de a utiliza, pe imprimatele sale, chipul meu, astfel fotografiat, fără consimțământul meu, constitue un abuz care angajează responsabilitatea sa pentru daunele morale și materiale ce mi-a pricinuit prin aceasta. Figura și ținuta mea constitue atribute ale personalității mele, de cari nimeni nu poate dispune sau folosi în nici un fel fără consimțământul meu, iar imprejurarea de a apare imprimată pe titluri de rentă constitue o violentare a personalității mele și o sursă de prejudicii morale precum și materiale, prin consecințele ce acest fapt îmi produce în relațiile sociale. Daunele morale rezultă pentru mine din faptul unanimei aprecieri, că aș fi făcut obiect de reclamă din chipul și statura mea, precum și cele materiale rezultă din imprejurarea că de pe urma acestui fapt am avut de suferit în cariera mea artistică și împiedecată, atunci când aș fi voit, să concedez unor întreprinderi de comerț utilizarea acestei fotografii pe reclamele lor. In drept, mă întemeez pe dispozițiile art. 998 c. civ. și pe principiile îmbogățirei fără cauză".

Revine, desigur, justiției să stabilească dacă desenul de pe acele titluri de rentă este sau nu un plagiat al fotografiei de acum 26 ani; dacă, în caz afirmativ, Statul s'a îmbogățit prin această violentare a personalității, și în ce măsură; dacă nu cumva, cum ar putea răspunde Statul, multe chipuri frumoase și staturi impecabile ar consimți — și poate chiar ar plăti — pentru reclama de a figura pe titluri și bancnote, de o durată mai puțin efemeră decât a celor mai multe piese.

Ce coincidență între acest proces și „piesa" trăită dela Budapesta, unde un miliardar american s'a însurat cu țărăncuța ce servise de model pentru hârtiile de o mie pengo!

Don José

D-nii Gr. Gafencu, ministru de externe al României (stânga) și Stoiadinovici, președinte al consiliului de miniștri și ministru de externe iugoslav

INTRE FRANȚA ȘI ITALIA

Nu există român care să nu simtă o dureroasă strângere de inimă în fața neînțelegerii franco-italiene. Pentru civilizație perspectivele unei conflagrații între aceste două mari state ar fi dezastruoase, pentru noi latinii ar fi incomensurabile. Nădăjduind că în cele din urmă se vor găsi căile pacinice pentru înlăturarea neînțelegerilor, să ne aruncăm privirile spre cele ce au scris alții despre pregătirile celor două state. Citâm, fără să tragem concluzii, dând rândurilor ce urmează numai valoarea lor documentară.

Citâm un capitol din volumul strategilor americani (volum apărut acum un an) R. Ernest Dupuy și G. Fielding Eliot, intitulat „If war conces", „Dacă ar isbucni războiul":

„Pe continent Franța și Italia s'ar înfrunta cu efective de pace superioare în proporție de 5 la 4 pentru prima, un număr egal de divizii și cu o superioritate de 15 la 14 în avantajul Franței".

Imaginând un atac al Italiei, strategii americani precizează:

„Căile de acces în Franța sunt în număr de 6: micul Saint-Bernard, Mont-Cenis, Mont-Genèvre, Tende, Argèntiere, și drumul Corni-chei-ei, cari toate sunt defileuri puternic organizate.

Centrele vitale ale celor două țări sunt la îndemâna atacurilor aeriene reciproce.

Invadarea Franței prin Elveția a făcut obiectul studiilor militare franceze, încă dela generalul Maitrot, care în volumul „Frontierele noastre dela Est și Nord" a prezis invadarea Franței prin Belgia".

„In Africa, frontierele sunt comune între Lybia, Tunis și Algeria meridională. Deșertul Saharei și lacurile Djerid și Melghir par a reduce terenul practicabil la o bandă destul de strâmtă de aproximativ 75 km., la est de golful Gabes. Spre a trece mai la sud, ar trebui o expediție prin marele Erg, ceea ce, în caz de succes, ar deschide trecătorile Atlasului, și ar permite pătrunderea în Algeria și în Maroc. Aprovizionarea unei astfel de expediții, ar trebui să vină din Italia, ceea ce ar presupune supremația navală italiană stabilită în Mediterana.

Din punct de vedere naval, Franța are un avantaj în raport de 7 la 4 nâvi mari, cifre cari sunt aceleași la marile crucișătoare. Italia are 19 crucișătoare ușoare față de 12 ale Franței, cifrele sunt aceleași în ce privește submarinele, însă în ce privește distrugătoarele, avantajul rămâne Franței, care are u-

(Continuare in pag. 2-a)